

Василь ШЕЙКО

КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНОМУ ВИМІРІ
(ІСТОРИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ)

УДК 008(477):130.2
ББК 71.0
Ш39

*Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту культурології
Національної академії мистецтв України*

Монографію виконано в рамках фундаментальних досліджень
Інституту культурології
Національної академії мистецтв України за темою
«Культура України: історико-культурологічні виміри»

Рецензенти:

Ю. В. ПАВЛЕНКО

доктор філософських наук, професор, головний науковий співробітник
Інституту світової економіки та міжнародних відносин НАН України;

Е. М. КУЧМЕНКО

доктор історичних наук, професор Інституту підготовки кадрів державної
служби України;

А. Т. ЩЕДРІН

доктор культурології, професор кафедри
філософії та політології Харківської державної академії культури

Шейко В. М.

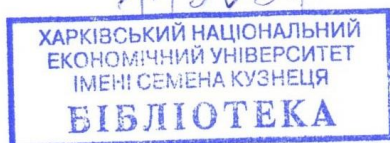
Ш 39 Культура України в глобалізаційно-цивілізаційному вимірі (історико-методологічні аспекти) : монографія / Василь Шейко ; Національна акад. мистецтв України, Ін-т культурології. — К., 2011. — 624 с.
ISBN 978-966-2241-24-2

У монографії аналізуються концептуальні засади як традиційних, так і сучасних проблем історії та теорії становлення та розвитку культури в Україні в контексті еволюції світової культури та глобальної цивілізації. При цьому акцентується увага на існуючих та порівняно нових історико-методологічних аспектах трансформації цивілізаційних проблем української культури в добу глобалізації. З'ясовується формоутворююча роль культури у визначенні рівня цивілізаційного розвитку та міжнародних зв'язків України. Показано розвиток історико-теоретичних засад вітчизняної культурології в глобально-цивілізаційному вимірі, здійснено аналіз кризових явищ сучасної культури та цивілізації і окреслено можливості їх подолання.

Для науковців (культурологів, філософів, істориків, мистецтвознавців тощо), викладачів, аспірантів, докторантів, митців, працівників культури і всіх, хто цікавиться проблемами історії та теорії культури України.

УДК 008(477):130.2
ББК 71.0

ISBN 978-966-2241-24-2

© Шейко В. М., 2011
© Інститут культурології НАМ України, 2011

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
ВСТУП	11
 РОЗДІЛ І. АНАЛІЗ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ ДОСЛІДЖЕННЯ	30
1.1. Культура, цивілізація, глобалізація: історіографічно-методологічні аспекти	30
1.1.1. Історико-методологічні аспекти культури (друга половина ХІХ — початок ХХІ ст.)	30
1.1.2. Еволюція історико-філософських поглядів на культуру	39
1.1.3. Глобально-цивілізаційні історико-теоретичні засади культури (друга половина ХІХ — початок ХХІ ст.)	57
1.2. Історико-методологічні дослідження української культури: цивілізаційно-глобалізаційні виміри	64
1.2.1. Дослідження історії та теорії української культури кінця ХІХ — початку ХХ ст.	64
1.2.2. Висвітлення історії та теорії української культури в ХХ — на початку ХХІ ст.	68
1.2.3. Цивілізаційно-глобалізаційний аспект історико-теоретичних досліджень української культури	75
1.2.4. Культурологічна складова процесів трансформації художньо-літературних об'єднань України: аналіз джерел та літератури	98
 РОЗДІЛ ІІ. КУЛЬТУРА ТА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: ІСТОРИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	100
2.1. Історико-культурологічна думка в синергетичній парадигмі	100
2.2. Культурологічні аспекти трансформації методологічних засад компаративістики	12
2.3. Культура та цивілізація — компаративістський аналіз ..	13
 РОЗДІЛ ІІІ. КУЛЬТУРА ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ФОРМУВАННЯ ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВ	14
3.1. Формування концептуальних засад глобалізації як соціокультурного явища	14
3.2. Культурологічно-компаративістські принципи еволюції глобалізаційного культурного простору	17

3.3. Культура та глобалізація: компаративістський аспект ..	190
3.4. Культура та глобалізація: моделювання майбутнього сучасної цивілізації	200

РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНОМУ ВИМІРІ.....221

4.1. Міжнародний культурно-комунікативний обмін: формування правового поля та дефініцій	221
4.2. Трансформація культурологічно-філософських засад компаративістики у процесах міжкультурних зв'язків народів світу	237
4.3. Генеза та еволюція діалогу культур у цивілізаційно-глобалізаційному світі	252
4.4. Культурологічні аспекти компаративістики й діалог культур: стан та перспективи	266

РОЗДІЛ V. МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ В ДОБУ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ282

5.1. Комунікативні соціально-культурні зв'язки України з ЮНЕСКО (друга половина XX — початок XXI ст.)	282
5.2. Інтеграційні процеси в Україні по входженню до європейського освітнього простору	290
5.3. Формування інформаційного простору та зовнішньої культурної політики України в роки незалежності	305

РОЗДІЛ VI. ХУДОЖНЬО-ЛІТЕРАТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ У ДОБУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ319

6.1. Історико-культурологічні аспекти художньо-літературних процесів в Україні (кінець XIX — початок XXI ст.)	319
6.2. Трансформація художньо-літературних об'єднань України (XX — початок XXI ст.)	339
6.3. Еволюція художньо-літературних напрямів в Україні (XVII — початок XXI ст.): історико-культурологічний вимір	352
6.4. Літературні періодичні видання України в роки незалежності: культурологічний аспект	366
6.5. Основні етапи та тенденції художньо-літературних трансформацій в Україні у добу глобалізації	383

РОЗДІЛ VII. АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ НОВІТНЬОЇ УКРАЇНИ В ЗАГАЛЬНОСВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ	403
7.1. Парадигма глобалістики та її трансформація в Україні: економіко-культурологічний вимір	403
7.2. Історико-культурологічні процеси в Україні в роки незалежності	422
7.3. Культура незалежної України та еміграція: стан та перспективи	431
7.4. Науково-освітні процеси в Україні у роки незалежності: культурологічний вимір	444
ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ	458
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	485